

ÎNGHESUIȚI

Se doarme înghesuit în mașină. Mai ales într-o vechitură de Honda, care nu e nici pe departe vreun palat. Să fi fost o furgonetă, ar fi avut și ei mai mult spațiu, dar nicio șansă să-și fi permis un asemenea vehicul, nici chiar înainte, când credeau că au bani. Însă, vorba lui Stan, norocul lor că măcar au o mașină, deși ea mai mare tot nu se face, doar fiindcă ar fi ei norocoși.

Charmaine crede că Stan ar trebui să doarmă pe bancheta din spate, deoarece are nevoie de mai mult loc – ar fi logic așa, din moment ce e mai voinic –, însă el ține să stea în față, ca să poată porni rapid mașina, în caz de urgență. Nu se poate bizui pe capacitatea lui Charmaine de a funcționa normal într-o situație de criză: ar urla prea tare, ca să mai fie în stare să și șofeze. Așa că Charmaine poate rămâne pe bancheta din spate, unde, deși are mai mult spațiu, tot trebuie să stea ghemuită ca un melc în cochilie, din moment ce nu prea are cum să-și întindă mădulele.

Țin geamurile mai mult închise, din cauza țăntarilor, a bandelor de derbedei și a vandalilor solitari. De obicei, „solitarii“ nu au pistoale sau cuțite – dacă vezi arme de acest fel, trebuie să o iei din loc călcând pedala până la fund –, sunt mai degrabă niște nebuni de legat, or se știe că un nebun înarmat cu o rangă sau o piatră ori chiar cu

un pantof cu toc înalt poate face mult rău. Li se poate năzări că ai fi vreun demon, vreun moroi sau vreo târfă de vampir, și oricât de rezonabil ai încerca să te porți ca să-i mai potolești, tot nu vei putea să le scoți din cap ideea fixă. Cel mai bun lucru când ai de-a face cu niște nebuni, obișnuia să spună mama-mare Win – singurul lucru pe care îl poți face, de fapt –, este să fii în altă parte.

Având geamurile închise, cu excepția unei crăpături lăsate în partea de sus, aerul dinăuntru e clocit și îmbâcsit de propriile lor mirosuri. Nu prea se găsesc locuri unde să poată face măcar un duș la repezeală sau unde să-și spele hainele, ceea ce îl umple de nervi pe Stan. O enervează și pe Charmaine, însă ea se străduiește din răspuț să-și înăbușe iritarea și să vadă partea senină a lucrurilor, întrucât ce rost are să te lamentezi?

Ce rost mai are totul? se gândește ea adesea. Dar ce rost are chiar și să se întrebe *ce rost mai are?* Așa că, în schimb, spune: „Iubitule, hai mai bine să fim veseli!”

„De ce?” ar putea răspunde Stan. „Dă-mi și mie un motiv să fiu vesel, ce mama naibii.” Ori ar putea spune: „Iubito, mai bine taci din gură!”, imitând tonul ei optimist și degajat, ceea ce e o răutate din partea lui. Stan are tendința să fie răutăcios când se enervează, însă de felul lui e un om bun. Majoritatea oamenilor sunt buni de felul lor, dacă au ocazia să își arate bunătatea: Charmaine se încăpățânează să creadă în continuare în asta. Un duș poate ajuta o persoană să își arate bunătatea, deoarece, cum avea obiceiul să spună mama-mare Win: *Curățenia este vecină cu evlavia, iar evlavia înseamnă bunăvoință.*

Asta se număra printre alte lucruri pe care le-ar fi putut spune bunica ei, cum ar fi: *Mama ta nu s-a omorât, astea au fost doar bârfe. Tăticul tău a făcut tot ce-a putut*

el, însă a trebuit să îndure multe și, la un moment dat, i-a ajuns până peste cap. Mai bine te-ai strădui să uiți toate celelalte lucruri, fiindcă un bărbat nu mai știe ce face când a băut prea mult. Și apoi ar spune: Hai să facem floricele de porumb!

Și făceau floricele, iar mama-mare Win o îndemna: Nu privi pe fereastră, scumpete, nu-i bine să vezi ce fac ei acolo afară. Nu e frumos. Zbiară fiindcă așa vor ei. E modul lor de a se exprima. Stai aici lângă mine. Totul s-a rezolvat cum nici nu s-ar fi putut mai bine, fiindcă, uite, tu ești aici și suntem fericiți și în siguranță acum!

Ceea ce nu a durat, totuși. Fericirea. Siguranța. Acel acum.

UNDE?

Stan se foiește pe scaunul din față, încercând să stea mai comod. Aiurea, fir-ar să fie, n-are cum. Și-atunci ce poate face? Încotro să se îndrepte amândoi? Nu există niciun loc sigur, nu există instrucțiuni. E ca și cum ar fi în bătaia unui vânt afurisit și smintit, care îl învâрте alandala, în cercuri fără ieșire. Nu există scăpare.

Se simte atât de singur, iar uneori cu Charmaine lângă el se simte și mai singur chiar. A dezamăgit-o.

Are un frate, e adevărat, dar asta ar fi ca o ultimă soluție. A spune că el și Conor apucaseră pe drumuri diferite era un mod elegant de a pune problema. O ceartă la beție în miez de noapte, înjurându-se ca la ușa cortului – *tâmpit, jigodie, cap sec* –, ar fi un mod neelegant de a descrie situația, însă asta preferase Conor în timpul ultimei lor întâlniri. De fapt, asta preferase și Stan, deși el nu fusese niciodată atât de spurcat la gură cum era Con.

În opinia lui Stan – opinia lui la acea vreme –, Conor nu era departe de a fi un infractor. Însă după Con, Stan era un fraier păcălit de sistem, un pupincurist, un penibil și un laș. Un mormoloc fudul.

Unde o fi pungașul de Conor acum, ce mai învâрте oare? Măcar el nu și-a pierdut slujba în marele crash financiar și colaps economic, care au împins companiile la faliment și au făcut prăpăd în această parte de țară: nu

poți să-ți pierzi slujba, din moment ce nici nu ai o slujbă. Spre deosebire de Stan, el nu a fost înlăturat, dat afară, condamnat să ducă o viață de vagabond, veșnic disperat, cu ochii injectați și puțind a transpirație. Întotdeauna, de când era puștan, Conor a trăit din ceea ce putea să stoarcă sau să șterpească de la alții. Stan nu a uitat de briceagul lui elvețian, pentru care strânsese bani, și nici de Transformerul lui sau de mitraliera Nef cu gloanțe din spumă: dispariții magice toate, în timp ce fratele lui mai mic nega vehement, scuturând din cap dintr-o parte în cealaltă, nu, exclus, cine, *eu?*!

Stan se trezește noaptea, crezând pentru o clipă că se află acasă în pat, ori măcar într-un pat oarecare. Bâjbâind cu palma, o caută pe Charmaine, dar nu e acolo lângă el, și își dă seama că e de fapt în mașina lor împuțită, unde acum îi vine să se pișe, însă se teme să descuie portiera, din cauză că afară se aud răcnete venind spre el, pietrișul scârțâie sub tălpi, pași tropăie pe asfalt și poate e chiar cineva care bate cu pumnul în capotă, rânjind la geam, cu o moacă pocită de vreo cicatrice și pe jumătate știrbă: *Ia te uită ce-avem noi aici! O puiculiță! Hai s-o desfacem! Dă-ncoa' ranga aia!*

Și pe urmă Charmaine șoptind îngrozită: „Stan! Trebuie să plecăm! Trebuie să plecăm în momentul ăsta!“ De parcă el nu și-ar fi dat seama și singur. Are mereu cheia în contact. Turează motorul, pneurile scrâșnesc, de-afară vin zbierete și bășcălie, inima bubuie în piept și pe urmă ce? Din nou același lucru, în vreo altă parcare sau stradă dosnică, altundeva. Ce bine ar fi dacă ar avea o mitralieră: ceva mai mic nu i-ar fi de niciun ajutor. Așa, însă, singura lui armă e fuga.

Se simte hărțuit de ghinion, ca și cum ghinionul ar fi un câine sălbătic, venind amenințător ca o umbră din

spate, luându-i urma, pândindu-l pe la colțuri. Zgâindu-se la el de sub tufișuri, scrutându-l cu ochii lui galbeni malefici. Poate că i-ar trebui un vraci, vreun voodoo eficient. Plus vreo două sute de parai, ca să poată dormi o noapte la motel, cu Charmaine lângă el, și nu pe bancheta din spate, unde nu poate ajunge la ea. Asta ar fi un minimum necesar: a-și dori mai mult ar însemna să cam sară calul.

Compătimirile lui Charmaine înrăutățesc și mai mult lucrurile. Ea se străduiește din răsputeri. „Nu ești un *ratat*“, îi spune. „Doar fiindcă am rămas fără casă și dormim în mașină, iar tu ai...“ Nu vrea să zică „ai fost *concediat*“. „Iar tu nu te dai bătut, oricum îți cauți o slujbă. Chestiile astea, să pierzi casa, și... și... chestiile astea le-au pățit o mulțime de oameni. Majoritatea oamenilor.“

„Dar nu toți“, ar spune Stan. „Nu toți, fir-ar să fie.“
Nu și oamenii bogați.

*

Și porniseră atât de bine. Aveau amândoi serviciu pe atunci. Charmaine lucra în rețeaua de cămine și clinici pentru pensionari a societății Ruby Slippers¹, unde organiza spectacole de divertisment și evenimente festive – avea un fler special în relația cu bătrânii, spuneau șefii ei, și urma să avanseze în funcție. Stan se descurca și el bine: controlor de calitate la Dimple Robotics, unde testa Modulul de Empatie la modelele automatizate de

¹ Aluzie la filmul *Vrăjitorul din OZ* (1939, ecranizare a romanului omonim de L. Frank Baum), în care pantofii roșii fermecați („Ruby Slippers“), pe care îi poartă Dorothy Gate (interpretată de Judy Garland), aveau să devină celebri în istoria cinematografiei (*n. tr.*).

Satisfacere a Clienților. Oamenii nu voiau doar să-și vadă produsele în sacoșă, obișnuia el să-i explice lui Charmaine: voiau să aibă o experiență completă la cumpărături, iar asta includea un zâmbet. Cu zâmbetele era dificil; se puteau preschimba oricând în grimase sau rânjete zeflemitoare, însă dacă puneai zâmbetul corect, clienții erau dispuși să cheltuiască suplimentar pentru asta. Acum nici nu-ți vine să crezi pentru ce erau oamenii dispuși să plătească în plus, altădată.

Avuseseră o nuntă mică – doar prieteni, din moment ce nu prea le mai rămăseseră rude în viață, părinții lor fiind decedați deja și ei. Charmaine spunea că ea oricum nu i-ar fi invitat pe ai ei, deși nu a dat alte explicații, întrucât nu-i plăcea să vorbească despre ei, însă și-ar fi dorit să o aibă alături pe bunica ei Win. Cine știa pe unde era Conor? Stan nu l-a căutat, fiindcă dacă ar fi venit s-ar fi apucat probabil să o pipăie pe Charmaine sau să se dea cumva în spectacol, ca să fie în centrul atenției.

Pe urmă, au mers în luna de miere la plajă, în Georgia. Vacanța aceea a fost cea mai frumoasă. În fotografii, apar amândoi bronzăți și surâzători, învăluți în lumina soarelui ca într-o pâclă, închinând paharele – ce băuseră oare atunci, vreun cocktail tropical cu sirop de limete – ciocnind pentru noua lor viață. Charmaine, purtând un maiou retro înflorat, cu spatele gol, o fustă sarong și o floare de hibiscus la ureche, cu părul ei blond strălucitor, răvășit de briză; iar el, îmbrăcat cu o cămașă verde cu pinguini, pe care i-o alesese Charmaine, și o panama. În fine, nu chiar o panama autentică, însă o pălărie de paie, oricum. Arătau atât de tineri, atât de candizi. Atât de încrezători în viitor.

Stan i-a trimis una dintre aceste fotografii lui Conor, ca să-i arate că în sfârșit avea o iubită pe care Con nu putea

să i-o sufle; de asemenea, ca un exemplu al succesului la care și Con putea să spere, cu condiția să se așeze la casa lui, să se cumintească, să stea departe de pușcărie, să nu-și mai facă de cap pe unde-apucă. Nu însemna că fratele lui, Con, nu ar fi fost un tip deștept; dimpotrivă, Con era *prea* deștept. Mereu folosindu-se de orice subterfugiu ca să-și atingă scopul.

Con i-a răspuns la mesaj: *Bine echipată cu balcoane și fundație, frățioare. Știe să gătească? Tâmpiți pinguinii, totuși.* Tipic: Con nu putea să nu fie zeflemitor, nu putea să nu ia peste picior. Asta a fost înainte ca el să fi tăiat legăturile, să-și închidă e-mailul și să refuze să-i dea adresa.

*

Când au ajuns înapoi în nord, au plătit avansul pentru o casă cu două dormitoare și necesitând un pic de iubire, dar cu suficient spațiu pentru o familie în creștere, cum le spuse agentul imobiliar, clipind din ochi cu subînțeles. Li s-a părut convenabil atunci, însă, privind retrospectiv, decizia de a cumpăra casa a fost o greșeală – a fost nevoie de renovări și reparații, ceea ce a însemnat îndatorări suplimentare, peste ipotecă. Dar erau încrezători că pot face față: nu erau risipitori de felul lor și munceau din greu. Asta te omoară: munca din greu. Stan se spetise muncind. Mai bine nu s-ar fi zbatut atât, din moment ce în final s-a ales tot cu praful de pe tobă. Îi vine să turbeze de furie, când își amintește cum muncise pe brânci.

Pe urmă, totul s-a dus de râpă. Peste noapte, așa i s-a părut. Nu doar în viața lui personală: întregul castel din cărți de joc, întregul sistem s-a năruit, miliarde de

dolari s-au evaporat din evidențele contabile, ca aburul dimineții. Hoarde de experți de doi-bani apăreau la TV, cu pretenția de a explica motivele pentru care se ajunsese aici – aspecte demografice, pierderea încrederii, uriașe jocuri piramidale –, dar toate astea erau niște aiureli fără nicio bază. Cineva mințise, cineva trișase, cineva făcuse escrocherii la bursă, cineva provocase inflația monedei. Joburi insuficiente, oameni prea mulți. Sau joburi insuficiente pentru oameni obișnuiți ca Stan și Charmaine. Partea de nord-est, unde erau ei, a fost lovită cel mai dur.

Centrul Ruby Slippers unde lucra Charmaine a ajuns la ananghie: era prea costisitor, o mulțime de familii nu și-au mai putut permite să-și lase bătrânii acolo. Camelele s-au golit, s-au tăiat fondurile de cheltuieli generale. Charmaine a solicitat un transfer – compania se descurca încă bine pe Coasta de Vest –, însă nu i s-a aprobat, așa că a fost concediată. Pe urmă, Dimple Robotics a închis prăvălia și s-a mutat în vest, iar Stan a fost dat afară, fără nicio compensație.

Ședeau îmbrățișați în casa lor nou cumpărată, pe canapeaua lor nou cumpărată, cu pernele decorative înflorate, pe care Charmaine se căznise atât de mult să le asorteze, își spuneau că se iubesc, ea plângea, Stan o mângâia și se simțea neputincios.

Charmaine și-a găsit o slujbă temporară ca ospătăriță; când restaurantul a dat faliment, a găsit de lucru în altă parte. Pe urmă, într-un bar. Nu erau localuri de lux, acestea fiind pe cale de dispariție, întrucât cei care își puteau permite mâncăruri sofisticate se duceau să le înfulece mai la vest, sau eventual în țări exotice, unde conceptul de salariu minim nu existase niciodată.

Stan nu a avut același noroc cu slujbele ocazionale: era supracalificat, asta îi spuneau cei de la oficiul pentru

locuri de muncă. Când le zicea că nu făcea mofturi – putea să spele podele, să tundă iarba pe peluze –, ricanau cu un aer superior (care podele? care peluze?), spunându-i că îl vor păstra în evidențele lor. Dar pe urmă s-a închis și oficiul ăsta, fiindcă de ce să-l mai țină deschis, dacă tot nu existau locuri de muncă?

*

Au rezistat o vreme în căsuța lor, trăind cu mâncare de la fast-food și cu banii obținuți din vânzarea mobilei, renunțând la curentul electric și stând pe întuneric, sperând că lucrurile aveau să se îndrepte până la urmă. În final, au scos casa la vânzare, dar deja nu mai existau cumpărători; casele din dreapta și din stânga lor, deja goale, fuseseră călcate de borfași, care jefuiseră tot ce se putea vinde. Într-o bună zi, nu au mai avut bani pentru ipotecă, iar cărțile de credit le fuseseră blocate. Au părăsit casa până să nu fie dați afară și au plecat de-acolo până ca băncile să nu le înhațe mașina.

Din fericire, Charmaine pusese deoparte niște bănuți. Cu aceste economii și leafa ei modestă de la bar, plus bacșișuri, au putut să umple rezervorul mașinii, să închirieze o căsuță poștală, pretinzând astfel că ar avea o adresă, dacă s-ar fi ivit ceva pentru Stan, și să se ducă uneori la spălătorie, când nu mai puteau suporta jegul hainelor de pe ei.

Stan donase sânge pe bani de două ori, deși nu căpătase mare lucru pentru asta. „N-o să-ți vină să crezi“, i-a zis asistenta medicală, dându-i un pahar din hârtie cu niște suc amărât, după a doua tură, „dar unii oameni ne-au întrebat dacă nu vrem să cumpărăm sânge de la copilașii lor, îți dai seama?!?“

„Ei, pe dracu’“, îi spuse Stan. „Dar de ce? Un copil nu are prea mult sânge în el.“

Mai important a fost răspunsul ei. Femeia i-a povestit despre o știre care susținea că o reînnoire completă a sângelui, sânge tânăr în locul sângelui bătrân, te ferește de demență și îți întoarce ceasul biologic cu douăzeci-treizeci de ani în urmă. „Testul a fost făcut doar pe șoareci“, zicea ea. „Șoarecii nu sunt oameni! Însă unii indivizi se agață de orice. Am refuzat până acum cel puțin zece oferte de donări de sânge de la bebeluși. Le spunem că nu putem accepta așa ceva.“

Cineva însă tot acceptă, s-a gândit Stan. Mai mult ca sigur. Dacă ies bani din asta.

*

Măcar dacă ar găsi amândoi vreun loc unde să aibă mai multe șanse. Se spune că în Oregon ar fi acum un boom – alimentat de descoperirea unui pământ rar, din care China cumpără cantități mari –, dar cum să ajungă ei până acolo? Ar seca și ultimii stropi de bani câștigați de Charmaine, ar rămâne fără combustibil. Ar putea să se descotorosească de mașină, să încerce să facă autostopul, însă Charmaine era îngrozită de idee. Mașina era singura lor barieră între ei și violul în grup, și nu doar pentru ea, având în vedere tot ce bântuie noaptea pe-acolo, în fundul gol. Are dreptate.

Ce ar trebui să facă el ca să iasă din acest impas? Orice ar fi nevoie. Existau odată o sumedenie de joburi de lins în fund în lumea corporatistă, numai că la fundurile acelea nu se mai poate ajunge acum. Sectorul bancar a părăsit regiunea, sectorul manufacturier așijderea; firmele de

echipamente digitale au migrat spre pășuni mai grase, în alte locuri și țări mai prospere. Industria serviciilor putea părea cândva o promisiune de salvare, însă și joburile acelea sunt rare, cel puțin pe-aici. Unul dintre unchii lui Stan, mort acum, fusese bucătar-șef, asta pe vremea când era o sfârșială să lucrezi în domeniu, deoarece protipendada locuia încă pe continent, iar restaurantele de lux erau somptuoase. Dar nu și astăzi, când clienții de acest gen plutesc de colo-colo pe platforme marine scutite de taxe, în apele din vecinătatea coastei. Iar niște oameni atât de bogați își iau cu ei propriii chefi.

*

Un alt miez de noapte, o altă parcare. Este a treia în seara asta; din primele două trebuiseră să fugă. Acum, sunt prea surescitați ca să mai adormă la loc.

— Poate ar trebui să încercăm la jocurile mecanice, spune Charmaine.

Făcuseră asta odată și câștigaseră în final zece dolari. Nu era mult, însă măcar nu pierduseră toți banii.

— Exclus, spune Stan. Nu ne putem permite riscul, avem nevoie de bani pentru combustibil.

— Ia niște gumă, iubitele. Destinde-te un pic. Dormi. Ai mintea prea agitată.

Agitată, pe dracu', face Stan.

Charmaine tace, jignită: nu trebuia să se răstească așa la ea. Tâmpitule, își spune el. Nu e nimic din vina ei.

Mâine va lăsa orice mândrie deoparte. Va da de urma lui Conor, îl va ajuta la matrapazlăcurile pe care le-nvârte, va intra în lumea interlopă. Are el o idee de unde să înceapă căutările. Sau poate doar va apela la Con pentru

un împrumut, presupunând că fratele lui e în fonduri. Lucrurile stăteau de obicei invers – Con era cel care venea la el după bani, când erau mai tineri, înainte să fi descoperit cum să escrocheze sistemul –, însă va trebui să evite să-i aducă aminte acum lui Conor de pozițiile pe care se aflau mai demult.

Sau poate ar trebui să-i aducă aminte. Con îi este dator. Ar putea spune „e vremea revanșei“ sau așa ceva. Nu înseamnă că ar ajuta la ceva. Dar, oricum, Con e fratele lui. Iar el e fratele lui Con. Ceea ce nu se poate să nu conteze la ceva.